

Détári, Gy. (2021):
BUD BURSTING
Metszet, Vol 12, No 2 (2021), pp 50-55,
<https://doi.org/10.33268/Met.2021.2.7>

Received: 18 April 2021

Accepted: 21 April 2021

Published: 13 May 2021

Abstract: Architecture does not need to be controversial in order to impress, sometimes following the lay of the land and the flow of a stream informs better solutions. Reworking the traditional porch of rural Hungarian homes to create a semi-private zone establishes the ideal arrangement for a busy family home. Unlike many contemporary homes in Hungary this project succeeds in making maximum use of its garden, not compromising to overdeveloping spaces such as a garage, here the occupant is considered above their belongings to create a sense of wellbeing.

RÜGYFAKADÁS

CSALÁDI HÁZ A BÜKKÖS-PARTON | SZENTENDRE

*A tetővel belesimult
a táj sziluettjébe
és otthont teremtett
alatta*

__Rügyfakadáskor jártam arra, amikor a Bükkös-part még nem burjánzik, nem sűrűsödik árnyas zöld alagúttá, amikor még ki-ki lehet tekinteni a dombhátakra, amikor még sejthető távlatok.

__Amilyen sokszínű a tavaszi madárdal, éppen annyi nyelven csacsog az építészet is – ilyenkor még jól láthatóan – a patakparton [1]. Talán mert minden kis otthon a patak mente békéjét próbálja a partok közelébe bújva saját nyelvére fordítani és újrateremteti birtokán belül, mert ezt a békét

elbirtokolni nem lehet. Senki nem tárulkozik ki, kiabál megszire, mindenki saját birtokán belül marad.

__Képről már ismertem ezt a vagány kis házat, ami félre-csapott kalapjával kémlel az utca felé. Befordulva a telek-tömbbe nyúló zsákutcára, rögtön feltárult előttem a sziluett és a mögöttes táj. Úgy éreztem, az egyediség jogosságán túl már értem a gesztust is.

__Hiszen itt illeszkedni az építetthez nem lehet, hova kapjon az ember, nincs egységes kép, miközben mindenki a saját nyelvén szól. Úgy érzem, Péter is ezt tette, amikor

01

01

01 Utcafront

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Borbás Péter

SZERZŐ | AUTHOR
Détári György DLA

FOTÓ | PHOTO
Borbás Péter

frissességből, vagányságból és derűből meggyúrta a hangulatot, majd a tetővel belesimult a táj sziluettjébe és otthont teremtett alatta. A tetővel, ami a mögöttes dombhát lendületével fogja meg a tömeget és a felhők acél szürkéjével felelget.

—Nem rombolja az összképet, ahogy az sem, hogy a településrendezés nem tudott felnőni a helyzethez, és egy terjengős kertvárosi utcát szabályozott ki a tömb feltárására, és az sem, hogy egy térkő kígyó két oldalát kerítéstől kerítésig murvával felszórva, kis sivatagot

02

teremtettek a kezelők a hűvös éden tőszomszédságában. A kerítés mögötti világ újra a Bükkös-part.

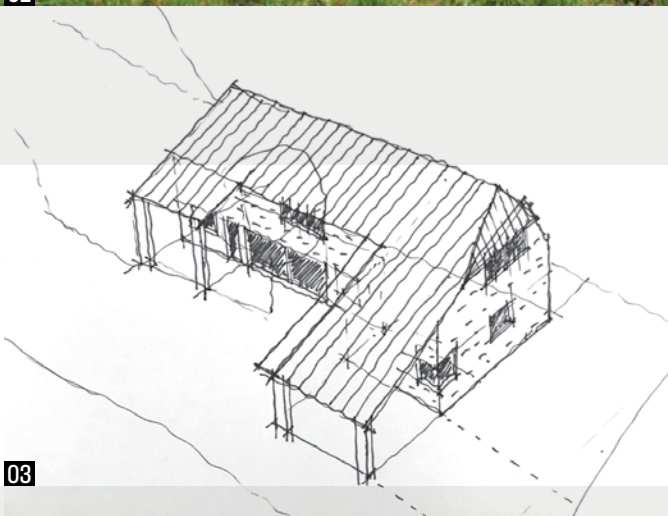
Az első skicc már minden döntést meghozott, és meg is valósult az utolsó vonalkáig. Nagy érdem, az ítélőképesség tükré. Hiszem, hogy nem a látnokok, a jövőt kémlelők tudnak teremteni, hanem azok, akik igazán a jelenben élnek, és felismerik, mi fakadhat belőle.

A megvalósulás persze hoz magával újabb és újabb igényeket, gondolatokat, de ha jó az alapvetés, akkor ezek szépen besorakoznak a lényeg mögé, nem rendezik át

03

02

03

- 02-03 Skicc és megvalósulás
- 04 Birtokon belül
- 05 Földszinti alaprajz

a hangsúlyokat, forgatják fel a koncepciót. Így amikor még gondolatban a tornác alatt állva nagyon betűz a nap, akkor sem lesz zavar és riadalom, az árnyékoló függőlegesen áll, szellemes külső teret ölelve, homlokzatot gazdagít, tömeget finomít.

—Az alapvetésekben nincsen vitatni való. A szabadon álló tömeg az északi telekhatárnak fordítja a hátát, és körülöleli a délnyugati udvart. Annak intimitását a nyugatnak emelkedő domboldal teszi teljessé. A terep enyhén lejt a telek első felében, kis bemetszéssel előáll a rendezett építési hely.

04

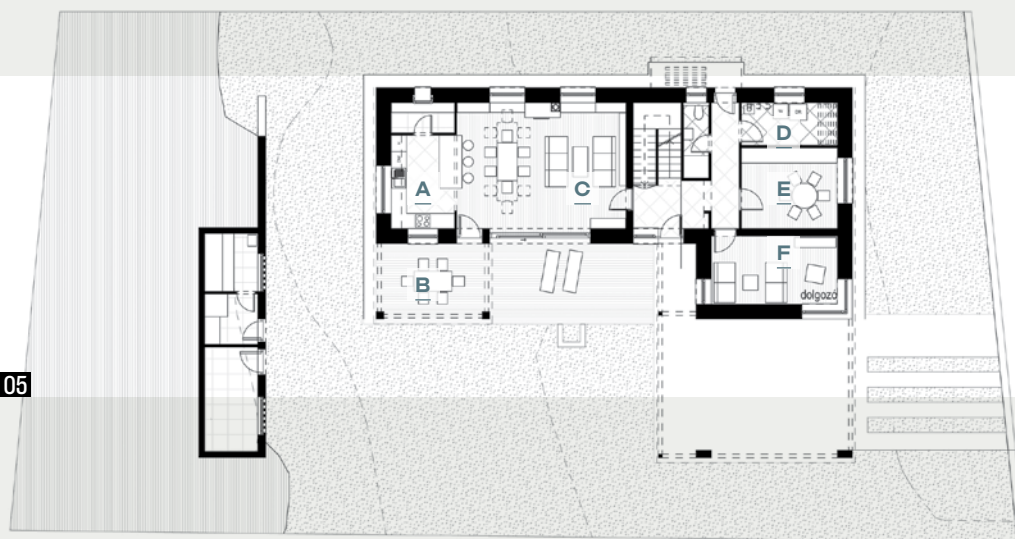
05

A domb lábához kerülő támfal arányos a léptékéhez, és talán nem is hiányzik annyira a megvalósításban elmaradt koncepciótervi kis kerti tároló a tövéből.

—Az udvar geometriailag és funkcióban is három egységre tagolódik. Az előkert virágoskert, ahogyan illik, ide érkezünk. A délnyugati udvar és kert az élettér, ami őszintén fogadja az érkezőt, nincs külön tiszta udvar, tiszta bejárat. A határt a fedett-nyitott gépkocsitárolóvá szélesedő tornác adja. Nem is bírná el a további tagolást sem a telek, sem az épület. Arra, amit pedig nem akarunk mutatni, ott az északi

04

05

- A | Konyha
- B | Fedett terasz
- C | Lakótér
- D | Háztartási helyiség
- E | Játsszószoza
- F | Dolgozó

oldalkert az utcáról a tömör kerítéssel takarva, hiszen minden házban kell hely a gazdaságnak, lepakolásnak, főleg, ahol sok gyerek van.

—A tömeg az összefogó tető alatt hosszanti, az utcáfronton finom befordulással, amelynek déli oldalán a tornác magától értetődő lendülettel és rugalmassággal követi le a funkciót. A homlokzati arányokat a dolgozószoba sarokablakát követő, függőleges árnyékolóból fakasztott lécburkolat állítja be, így a vakolt homlok kellemes arányú foltja csak finoman metszett a sarkain.

—Az udvart ölelő gesztus nyugati tagja csak fedett-nyitott tér, függetlenül a tornáctól, az már külön világ. Itt igazán markáns felületen jelenik meg a függőlegesbe állított lécburkolatú árnyékoló, és egyértelműen hasít ki egy teret a szabadból. A nyugati falra átforduló burkolatként finoman fűződik a tömegbe.

—Igényesen kimunkált részletek mentén csatlakoznak az egyes felületek, nem burjánzanak el a részleteképzések. A korszerű anyagok, a fémlemez fedés, nyers beton falfedés nem teszik a hangulatot rideggé,

06

06

07

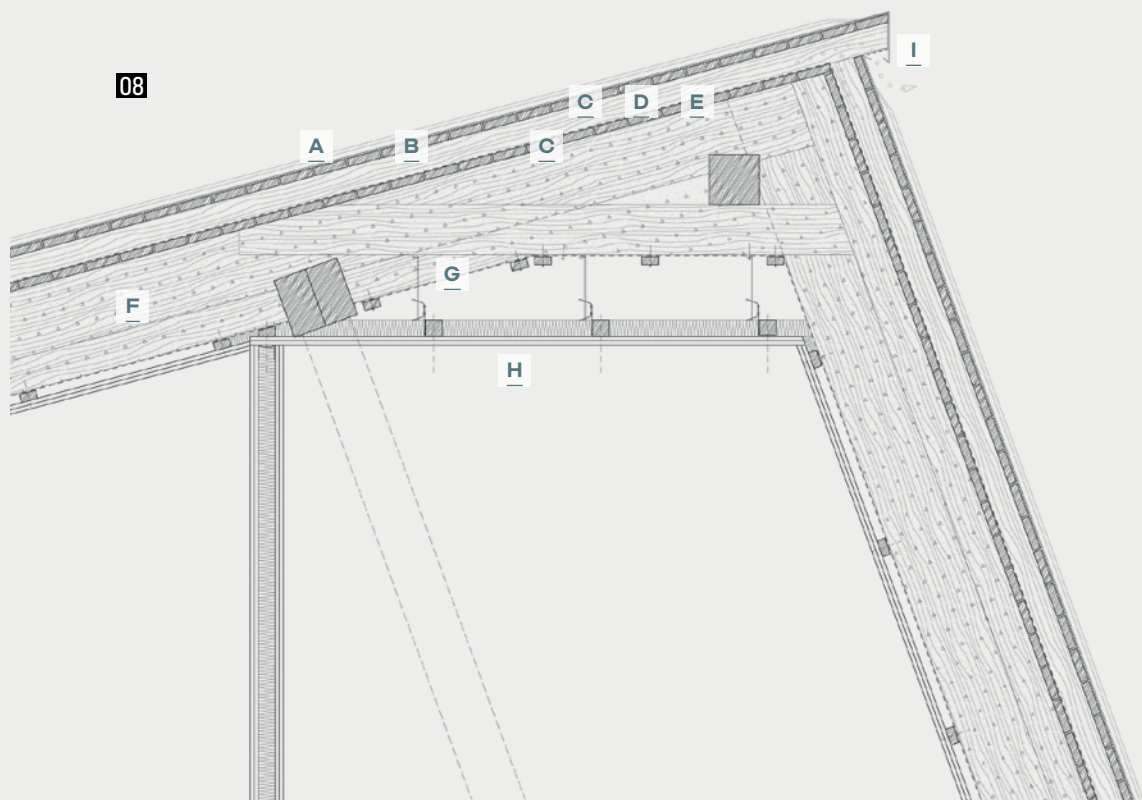
ellensúlyozza őket a vakolat és a fafelületek szerencsés színválasztása, a kőanyag színjátéka és léptéke.

—A 180 négyzetméteres programból fakadó alaprajzi struktúrában minden érthető, egyszerű, ahogyan kell. Az igényekre válaszul felkínált terek mértéktartóak és funkcionálisak. A tornácra tágas előtérbe érünk, sorakozhatnak a cipők, ha gyerekzsúr van. Innen tisztán szétválnak a funkciók. A konyha-étkező-nappali helyiségsora, ami lezárva a felnőttek élettere. A dolgozószoba, kelet felé tájolva, a lehető legtávolabb a kinti gyerekzsivajtól. A játszószoza, amire rálátunk a konyhából, és csak egy lépés választja el a dolgozószobától. A család üzemi területe: a háztartási helyiség kis surranóval az északi udvar felé, és az emeletre induló lépcső.

05

—Az emeleten a gyerekszobák északra tekintenek, gondolva a nyári megre, és így nem bántódik annyira az, aki még a leckéjét írja, nem látja a labdapattogást. A szülők hálója a keleti homlokra nyílik, őket ébreszti a reggeli nap. A struktúra egyetlen kockázatos eleme a folyosó a tetőtérben: hogyan nem lesz szűk és nyomasztó? [2] Úgy, hogy izgalmas központi térré alakul, játékos ablaksorával élő kapcsolatot teremt az udvar felé. A nyugati végfalon lécburkolat mögé rejtett üvegfelületével az árnyas kert hűvösét engedi be. Drága barátom, lakhatok itt egy kicsit?

07

- A** | 0,7 mm vastag Prefa strukturált fémlemez fedés
P.10 felülettel, világosszürke színben
- B** | 8 mm Dörken Trela Plusz strukturált távtartó,
páraáteresztő alátétfólia, dombornyomott
kőcseplannal kasírozva
- C** | 2,4 cm alátétdeszkázat maximum 10 cm széles
elemekből
- D** | 7,5 cm ellenléc átszellőző réteg, 5/7.5 pallóból
- E** | 1 réteg Dörken Delta Maxx Plusz páraáteresztő
alátétfólia
- F** | 20+10 cm cellulóz hőszigetelés, minimum
40 kg/m³ sűrűségre fújva
- G** | 1 réteg Dörken Delta Reflex Plusz párazáró fólia
- H** | 2 réteg lécvázhoz rögzített, szintezett
gipszkarton burkolat, illetve méretezett falfűtés-
hűtés panel
- I** | Rovarháló bádógosmunkával megegyező színben

06-08 Kimunkált részletek
homlokzaton,
belsőben,
szerkezetben

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Wesselényi-Garay, Andor: „Mestermű - Borbás Péter szentendrei családi háza”, *Metszet*, Vol 6, No 2 (2015/2), pp 46-49.
- [2] Csanády, Pál: „Architectural space density - The effect of enclosure”, *Symmetry: Culture and Science*, Vol 30, No 1 (2019), pp 43-58, DOI: <https://doi.org/10.26830/symmetry_2019_1_043>.

ÉPÍTÉS: Borbás Péter DLA (Borbás Építész Műterem Kft.) | ÉPÍTÉSZET ÉS BELSŐÉPÍTÉSZET: Borbás Péter DLA, Lázár Zsófia, Tóth Árpád | TARTÓSZERKEZET: Kolozs Gergely | ÉPÜLETGÉPÉSZET: Jacsó Krisztián | ELEKTROMOS TERVEZŐ: Antal Bence | KERTTERV: Tihanyi Dominika, Horváth Bettina, Barcsay Gergő (Újirány Tájépítész Kft.) | GENERÁLKIVITELEZŐ: Mezei Gábor (MP Generál Kft.)